

POSTANOWIENIE

Dnia 13 września 2023 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Jarosław Matras (przewodniczący)

SSN Kazimierz Klugiewicz (sprawozdawca)

SSN Eugeniusz Wildowicz

w sprawie **A.C.**,

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu

w dniu 13 września 2023 r.,

zażalenia skazanego na postanowienie Sądu Najwyższego

z dnia 29 maja 2023 r., sygn. akt I KO 18/23,

odmawiające przyjęcia wniosku o wznowienie postępowania wobec jego oczywistej bezzasadności,

p o s t a n o w i ł:

utrzymać w mocy zaskarżone postanowienie.

UZASADNIENIE

Sąd Najwyższy postanowieniem z dnia 29 maja 2023 r., sygn. akt I KO 18/23, odmówił przyjęcia osobistego wniosku skazanego o wznowienie postępowania w sprawie Sądu Okręgowego we Wrocławiu, sygn. akt III K 301/15, wobec jego oczywistej bezzasadności. Odpis tego postanowienia został doręczony skazanemu w dniu 6 czerwca 2023 r. (k. 58 akt I KO 18/23). Od powyższego orzeczenia pismem z dnia 7 czerwca 2023 r., złożonym administracji zakładu karnego w dniu 12 czerwca 2023 r. (k. 2 i 7v akt I KZ 32/23), A.C. wniósł zażalenie, podnosząc w nim zarzuty obrazy prawa procesowego (art. 410 k.p.k.) oraz błędu w ustaleniach faktycznych, wskazując na to, że przysługuje mu obrona obligatoryjna i wnosząc o przyjęcie jego wniosku o wznowienie postępowania. Jednocześnie w innym

złożonym w tej samej korespondencji piśmie (k. 6 akt I KZ 32/23), sformułował wniosek o wyznaczeniu mu obrońcy z urzędu, na podstawie art. 79 § 1 i 2 k.p.k.

Sąd Najwyższy rozważył, co następuje.

Zażalenie nie zasługuje na uwzględnienie, albowiem pomimo sformułowania określonych formalnie zarzutów skazany nie odniósł się merytorycznie do stanowiska zaprezentowanego w uzasadnieniu zaskarżonego zażalenia, w którym trafnie wskazano, że wniosek A.C. nie wpisuje się w sygnalizowaną przez niego podstawę wznowieniową *propter nova*. Zarówno treść wniosku o wznowienie postępowania, jak i zażalenia wskazują, że skazany nie dostrzega, iż przesłanka określona w art. 540 § 1 pkt 2 lit. a k.p.k. dotyczy sytuacji, w których po wydaniu orzeczenia ujawniły się nowe fakty lub dowody, nieznane nie tylko sądowi, ale również stronom, wskazujące np. na to, że skazany nie popełnił czynu albo czyn jego nie stanowił przestępstwa (zob. *postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 16 maja 2023 r., IV KO 33/23, LEX nr 3567005*). Trzeba podkreślić, że to właśnie stwierdzenie braku elementu obiektywnej nowości wskazywanych przez skazanego dowodów stanowiło podstawę do wydania zaskarżonego rozstrzygnięcia, a skazany nie wykazał błędności stanowiska Sądu Najwyższego w tym zakresie, wyrażając jedynie subiektywne stanowisko o nowości powoływanych dowodów w samym postępowaniu, nie zaś wobec niego samego.

Jeśli zaś chodzi o kwestię wyznaczenia obrońcy z urzędu, to wprawdzie ogólnie przyjmuje się, że instytucja obrony obligatoryjnej rozciąga się także na postępowanie po uprawomocnieniu się orzeczenia, w tym postępowanie wznowieniowe (zob. *postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 9 września 2009 r., V KZ 52/09, OSNKW 2010/2/18, LEX nr 522871*), to jednak w orzecznictwie nie budzi wątpliwości to, że „instytucja opisana w art. 545 § 3 k.p.k. umożliwia odmowę przyjęcia wniosku o wznowienie postępowania bez uprzedniego wyznaczenia obrońcy z urzędu, jeżeli wnioskodawca w swojej inicjatywie nie powołuje się w ogóle na okoliczności, które mogą być rozpatrywane jako powody wznowienia” (*postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 22 czerwca 2022 r., IV KZ 8/22, LEX nr 3454286*). Konsekwentnie więc przyjmuje się, że: „wyznaczenie obrońcy w celu sporządzenia zażalenia byłoby niejako zaprzeczeniem celu instytucji z art. 545 § 3

k.p.k. Stwarza ona bowiem możliwość odmowy przyjęcia wniosku o wznowienie bez konieczności uzupełniania jego braków formalnych, czyli też bez konieczności wyznaczania obrońcy z urzędu wówczas, gdy z wniosku skazanego w sposób oczywisty wynika brak podstaw do wznowienia postępowania sądowego” (*postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 12 marca 2021 r., I KZ 7/21, LEX nr 3147724*). Nie oznacza to rzecz jasna braku możliwości zwrócenia się skazanego o wyznaczenie obrońcy z urzędu w celu zbadania sprawy pod kątem wystąpienia podstaw wznowieniowych i złożenia wniosku przez podmiot profesjonalny, gdy istnieją ku temu rzeczowe a nie hipotetyczne podstawy. Jeżeli tego rodzaju inicjatywa zostanie uwzględniona przez sąd rzecz jasna zajdzie konieczność wyznaczenia skazanemu obrońcy z urzędu. Odmienne stanowisko prowadziłoby do sytuacji, w której osoby skazane, których dotyczą okoliczności określone w art. 79 § 1 k.p.k. mogłyby wielokrotnie, niezależnie od występowania rzeczywistych podstaw, składać wnioski o wznowienie postępowania, które skutkowałyby koniecznością wyznaczenia obrońcy z urzędu.

Z tych względów – nie stwierdzając okoliczności, o których mowa w art. 439 § 1 k.k. – Sąd Najwyższy orzekł jak w postanowieniu.

[Sz.K.]

[ł.n]